

Bakgrundsnot session I Det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd

Cosacs plenarmöte den 14–16 maj 2023
Sveriges riksdag, plenisalen

Det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd

Den 15 december 2022 presenterade regeringen det [svenska ordförandeskapets fyra prioriteringar](#): säkerhet, konkurrenskraft, grön omställning och energiomställning samt demokratiska värden och rättsstatsprincipen.

Precis som varit fallet för tidigare ordförandeskap under det gångna året så har Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina präglat det svenska ordförandeskapet. Det har varit viktigt för ordförandeskapet att bevara den styrka och enighet som EU har visat på.

Säkerhet – enighet

Ukraina

Det har varit av stor vikt för ordförandeskapet att driva på arbetet med att ge mesta möjliga stöd till Ukraina, såväl ekonomiskt som politiskt, humanitärt, militärt och rättsligt stöd. I februari hölls det första toppmötet mellan Ukraina och EU sedan den fullskaliga invasionen inleddes, och ukrainska ministrar har ofta deltagit i ministerrådets möten.

Det svenska ordförandeskapet har också fortsatt att sätta press på Ryssland. I februari antog EU sitt tionde sanktionspaket, och inom unionen finns en beredskap för att skärpa sanktionerna ytterligare.

Ordförandeskapet har även arbetat för att skapa enighet mellan EU-länderna i fråga om hur Ryssland ska ställas till svars för sina krigsbrott. Det har bland annat handlat om att stötta etableringen av en särskild internationell tribunal med uppdrag att utreda och lagföra aggressionsbrott mot Ukraina.

Därutöver har det svenska ordförandeskapet inrättat en ad hoc-arbetsgrupp i syfte att kartlägga hur frysta ryska tillgångar kan användas för att finansiera återuppbyggnaden av Ukraina.

Jordbävningarna i Turkiet och Syrien

De fruktansvärda jordbävningarna i Turkiet och Syrien krävde ett snabbt agerande av ordförandeskapet som då aktiverade rådets krismekanism (IPCR) för att överblicka och samordna EU:s och medlemsstaternas hjälpinsatser.

Brottsbekämpning och migration

Att kunna beslagta brottsvinster från kriminella, digitalisering av rättsligt samarbete och mäns våld mot kvinnor är några av de frågor där ordförandeskapet driver förhandlingarna framåt inom ministerrådet.

Externa aspekter av migrationsfrågorna, så som genomförande av handlingsplaner för tredjeländer och olika migrationsrutter, har varit i fokus.

Konkurrenskraft

Att stärka den europeiska konkurrenskraften är avgörande för hur EU ska lyckas med den gröna och digitala omställningen. En prioritering för det svenska ordförandeskapet har varit EU:s långsiktiga konkurrenskraft.

På ordförandeskapets initiativ har kommissionen lagt fram en långsiktig strategi för att stärka tillväxten och produktiviteten, med fokus på bland annat digitalisering, handel och innovation.

EU:s ramverk för ekonomisk styrning har prövats genom återkommande kriser. Ordförandeskapet har satsat mycket kraft på att ena ministerrådet i fråga om riktlinjer för den översyn som nu genomförs. Arbetet gick i mål vid rådet för ekonomiska och finansiella frågor den 14 mars. Därmed togs ett viktigt steg för att införa ett reformerat regelverk som kan hantera utmaningar i ekonomin, bland annat när det gäller statsskulder i enskilda medlemsländer.

Grön omställning och energiomställning

EU har ambitiösa klimatmål, och klimatfrågorna har också tagit stor plats på dagordningen. Det är viktigt att EU når minst 55 procents utsläppsminskning till år 2030, och ordförandeskapet driver på förhandlingarna om de olika delarna i Fit for 55-paketet. I mars kom ordförandeskapets förhandlare preliminärt överens med Europaparlamentet om förslagen om energieffektivisering, hållbara sjötransporter och infrastruktur för alternativa bränslen. Rättsakten om utsläppsmål för nya personbilar och lätta lastbilar godkändes formellt av ministerrådet och Europaparlamentet i slutet av mars. Ordförandeskapet kommer nu att driva vidare förhandlingarna om återstående delar av paketet.

Energiförsörjning

Energiomställningen är viktig för att lösa framtidens energiförsörjning och minska beroendet av risk energi. Energifrågorna har stått högt upp på agendan under det svenska ordförandeskapet, och i slutet av mars beslutade EU:s energiministrar om en allmän riktlinje för gasmarknadspaketet. Energiministrarna har också nått en politisk överenskommelse om samordnande åtgärder för att minska förbrukningen av gas.

Demokratiska värden och rättsstatsprincipen

Den årliga rättsstatsdialogen genomfördes i mars, och denna gång var Finland, Slovakien, Belgien, Bulgarien och Tjeckien i fokus.

I mars togs också ett avgörande steg i EU:s process för att ansluta sig till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Då enades Europarådet och EU slutligen om hur EU:s anslutning ska gå till. Idag är samtliga EU-länder anslutna till konventionen och den pågående processen syftar till att ansluta EU som union.